Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002068

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 34-а від 06.08.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осієвська Олена Михайлівна

2. Olena Osiievska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3254-4008

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 029

Назва наукової спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Дата захисту: 15-07-2025

Спеціальність за освітою: Організація перевезень і управління на транспорті

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9444

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.71.96.15, 13.71.09.13

Тема дисертації:

1. Архівні документно-інформаційні ресурси Київської митрополії 1721–1917 рр

2. Archival documentary and information resources of the Kyiv Metropolis 1721–1917

Реферат/анотація:

1. Дисертація є комплексним дослідженням, в якому проаналізовано та розкрито потенціал архівних документно-інформаційних ресурсів Київської митрополії 1721–1917 рр. У першому розділі розкриті основні теоретико-методологічні засади дослідження. В історіографічному контексті виділено три основні періоди, впродовж яких тією чи іншою мірою дослідники звертали увагу та актуалізували інформаційний потенціал зазначених архівних джерел. Перший період – від кінця XVIII ст. і до початку XX ст. – мав характер початкового ознайомлення і введення в науковий обіг окремих документів, меншою мірою комплексів документів, Київської митрополії. Джерельною базою дослідження є широке коло різноманітних видів джерел. Архівні фонди церковних документів утворюють достатньо цілісну систему архівних документно-інформаційних ресурсів Київської митрополії, хоч і зберігаються в різних архівних установах України (Державний архів м. Києва, Державний архів Київської області, Державний архів Полтавської області, Державний архів Черкаської області, Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Центральний державний архів вищих органів влади та управління та Центральний державний

історичний архів України у м. Києві). Всі документи, які містяться в цих архівах, розділено на три групи. Перша група джерел – діловодна документація Київської митрополії та органів влади Російської імперії – кількісно найбільша. Хронологічно вона охоплює період функціонування зазначеної структури тобто 1721–1917 рр. Друга група – документи особового походження – значно менш чисельна порівняно із першою групою, включає документи, що за походженням формувалися завдяки діяльності конкретних особистостей (епістолярна спадщина, щоденники тощо). До третьої групи джерел належать архівні описи, які, за функціональним призначенням, є довідником, призначеним для розкриття складу та змісту одиниць зберігання, закріплення їхньої систематизації у фонді та їх обліку. У другому розділі досліджена управлінська документація Київської митрополії. Охарактеризована організація документів Київської митрополії, їх накопичення і зберігання від утворення єпархії і до сучасності, документів органів Київської митрополії та документації її монастирів. Розкрито інформаційний зміст цих документів. Доведено, що розвиток, формування та організація архівів Київської митрополії пройшла в два основних етапи. На першому етапі, в період існування самої цієї церковної структури, архіви накопичувалися і формувалися в рамках окремих установ в її складі. За цей період вироблялися певні правила щодо утримання архівів, але вони не мали системного характеру. Так само була відсутній і практичний складник у нагляді за станом архівів, їх утриманням та вдосконаленням. На другому етапі, що почався після падіння Російської імперії і початку процесу відділення церкви від держави, а потім ще й з ліквідацією церковних структур, архіви митрополії стали частиною нової архівної системи. Проте в радянський період вони були малодоступними і практично не вивчалися. У третьому розділі досліджено значення документів Київської митрополії в контексті сучасної конструкції суспільного та культурного розвитку України. Акцентована увага на інформаційному потенціалі документів Київської митрополії стосовно розвитку культури, біографістики та інформаційного значення документів особового походження. Підсумовано, що дослідження та опублікування документації Київської митрополії 1721–1917 рр. сприятиме не лише отриманню достовірної інформації щодо культурних процесів, але й дасть можливість розширити їх використання у міжкультурному просторі. У четвертому розділі увагу зосереджено на цифровізації і введенні в науковий обіг архівних документів Київської митрополії. Здійснено аналіз проблем сучасних історико-церковних досліджень, власне цифровізації архівної справи України та розглянуті перспективи наукових студій. Зроблено висновок, що оцифровування архівних документів Київської митрополії 1721–1917 рр. поступово, починаючи з 2022 р., відбувається достатньо системно в рамках всього процесу цифровізації архівів України. Насамперед оцифровуються матеріали, котрі містять генеалогічну інформацію (метричні книги, клірові відомості, сповідальні відомості тощо). Частково оцифровуються церковно-управлінська та інша документація Київської митрополії. Наголошено на перспективах подальших досліджень архівних документно-інформаційних ресурсів Київської митрополії 1721–1917 рр. у зв'язку з цифровізацією архівної справи України загалом та оцифровуванням архівних документів. Ключові слова: архів, архівна справа, архівні документи, архівознавство, документ, документознавство, інформація, інформаційні ресурси, Київська митрополія, особовий архів, рукопис, соціальні мережі, Церква, цифровізація (оцифрування), «ARCHIUM».

2. The dissertation is a comprehensive study that analyzes and reveals the potential of archival documentary and information resources of the Kyiv Metropolis 1721–1917. The first section presents the main theoretical and methodological principles of the study. Attention is focused on the historiography of the selected topic, its source base and methodology. In the historiographical context, three main periods have been distinguished, during which, to one degree or another, researchers paid attention to and updated the information potential of the mentioned archival sources. The first period – from the end of the 18th century to the beginning of the 20th century – was of the nature of the initial acquaintance and introduction into scientific circulation of individual documents, and to a lesser extent, complexes of documents, of the Kyiv Metropolis. The source base of our study is quite wide and diverse. We can argue that the mentioned funds form a fairly integral system of archival documentary and information resources of the Kyiv Metropolis 1721–1917, although they are located in different archival institutions of Ukraine. In particular, they are located in such modern archival institutions of Ukraine as the State Archives of Kyiv, the State Archives of Kyiv Region, the State Archives of Poltava Region, the State Archives of Cherkasy Region,

the Institute of Manuscripts of the V.I. Vernadsky National Library of Ukraine, the Central State Archives of Higher Authorities and The second section examines the administrative documentation of the Kyiv Metropolis. It examines the organization of the documents of the Kyiv Metropolis and the process of their preservation from the formation of the eparchy to the present day, documents of the bodies of the Kyiv Metropolis and documentation of its monasteries. Attention is also paid to the information content of these documents. The development, formation and organization of the archives of the Kyiv Metropolis took place in two main stages. At the first stage, during the existence of this church structure itself, archives were accumulated and formed within the framework of individual institutions within it. During this period, certain rules were developed for the maintenance of archives, but they were not systemic in nature. There was also no practical component in supervising the state of the archives, their maintenance and improvement. At the second stage, which began after the fall of the Russian Empire and the beginning of the process of separating the church from the state, and then also with the liquidation of church structures, the archives of the metropolis became part of the new archival system. However, during the Soviet period they were inaccessible and practically not studied. The third section examines the significance of the documents of the Kyiv Metropolis in the context of the modern construction of the social and cultural development of Ukraine. Attention is drawn to the information potential of the documents of the Kyiv Metropolis in relation to the development of culture, biographical studies and the information value of documents of personal origin. Research and publication of the documentation of the Kyiv Metropolis 1721–1917 will allow us to obtain not only more information about cultural processes, but will also provide an opportunity to expand their use in the intercultural space. The fourth section examines the modern process of digitization and introduction into scientific circulation of archival documents of the Kyiv Metropolis. The problems of modern historical and church research, the process of digitization itself and the prospects of scientific publications are considered. It is concluded that the digitization of archival documents of the Kyiv Metropolis of 1721–1917 is gradually, starting from 2022, taking place quite systematically within the framework of the entire process of digitization of the archives of Ukraine. First of all, materials containing genealogical information (metric books, clergy records, confessional records, etc.) are being digitized. Church-administrative and other documentation of the Kyiv Metropolis is being partially digitized. The prospects for further research into archival documentary and information resources of the Kyiv Metropolis 1721–1917 are emphasized in connection with the digitization of archival affairs in Ukraine in general and the digitization of archival documents. Keywords: archive, archival work, archival documents, archival science, document, document science, information, information resources, Kyiv Metropolis, personal archive, manuscript, social networks, Church, digitalization, «ARCHIUM».

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Осієвська О. М. Наукове вивчення документів Київської митрополії Синодального періоду як інформаційного джерела. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2022. №. 10. С. 114–123.
- 2. Осієвська О. М. Розвиток, формування та організація архівів Київської митрополії як частини документно-інформаційних ресурсів. Вісник Харківської державної академії культури. 2024. Вип. 65. С. 173–182.

- 3. Осієвська О. М. Цифровізація архівних документів Київської митрополії Синодального періоду та їх поширення у соціальних мережах. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2024. Вип. 72. С. 298–311.
- 4. Осієвська О. М. Електронні релігійно-інформаційні ресурси як засіб соціальної комунікації. Religion, Religiosity, Philosophy and the Humanities in the Modern Information Space: National and International Aspects: Collection of scientifical works. Edited by M. Zhurba. Montreal, 2021. Issue 12. P. 74–76.
- 5. Осієвська О. М. Значення документації київської митрополії синодального періоду для сучасного соціокультурного простору України. Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 23–24 березня, 2022 р. / М-во освіти і науки України; Київ. ун-т культури, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. Ч. 1. С. 81–83.
- 6. Осієвська О. М. Науковий потенціал документно-інформаційних ресурсів Київської митрополії Синодального періоду. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів, здобувачів, магістрів (8–9 квітня 2022 р.). Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 121–124.
- 7. Осієвська О. М. Архівні документно-інформаційні ресурси Київської митрополії Синодального періоду та питання розвитку культури. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 22–23 березня 2022 р.). Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 233–237.
- 8. Осієвська О. М. Класифікація документів Київської митрополії Синодального періоду. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матер. міжнар. наук. конф., 22–23 листопада 2023 р. У 2 ч. Ч. 1 / під ред. доц. Н. Рябухи та ін. Ч. 1. Харків : ХДАК, 2023. С. 202–204.
- 9. Осієвська О. М. Краєзнавчі дослідження і документальні джерела Київської митрополії в сучасних умовах. Бібліотека. Люди. Війна. Втрати і звершення. Зб. тез і повідомлень Всеукр. наук.- практ. конф., 8 листоп. 2023 р. Київ, 2023. С. 219–221.
- 10. Осієвська О. М. Матеріали архівних церковних фондів в контексті сучасного інформаційного простору. Актуальні проблеми сучасності. Молодіжна наука КНУКіМ 2023 : матеріали Всеукраїнської звітної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Київ, 24–25 листопада 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С. 312–313.
- 11. Осієвська О. М. Цифровізація архівних церковних документів як засіб оптимізації наукових досліджень. Церква – наука – суспільство: питання взаємодії : матеріали Двадцятої (23–24 червня 2022 р.) та Двадцять першої (31 травня – 1 червня 2023 р.) міжнародних наукових конференцій. Київ, 2024. С. 179–180.
- 12. Осієвська О. М. Архівні документи Київської митрополії Синодального періоду – основа для досліджень біографічного характеру. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі. Київ : Вид. центр КНУКІМ, 2024. С. 391–393.
- 13. Осієвська О. М. Особисті фонди духовенства Київської митрополії Синодального періоду. Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали міжнар.наук.-теорет. конф. молодих учених, 18–19 квітня 2024 р. У 2 ч. Ч. 2 / за ред. Н. Рябухи та ін. Харків : ХДАК, 2024. С. 189–190.
- 14. Осієвська О. М. Збереження інформації про бібліотеки при храмах і монастирях Київської митрополії в сучасних українських архівах. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матер. міжнар. наук. конф., присвяч. 95-річчю ХДАК (21–22 листоп. 2024 р.). У 2 ч. Ч. 1 / Харків. держ. акад. культури; [під ред. доц. Н. Рябухи та ін.]. Харків : ХДАК, 2024. С. 188–190.
- 15. Osiyevska O. Documents of monasteries of the Kyiv Metropolis synodal period in Ukrainian archives. Соціум. Документ. Комунікація. 2023. Т. 8. № 4. С. 40–45.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0118U100212; 0124U001231

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Касьян Владислав Володимирович

2. Vladyslav Kasyan

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0539-4531

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковтанюк Юрій Славович

2. Yurii Kovtaniuk

Кваліфікація: к. і. н., с.д., 27.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4120-1875

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 05417058

Місцезнаходження: проспект Голосіївський, буд. 3, Київ, 03039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальська Леся Андріївна

2. Lesia Kovalska

Кваліфікація: д. і. н., професор, 27.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1579-7708

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій

Код за ЄДРПОУ: 38855349

Місцезнаходження: вул. Солом'янська, буд. 7, Київ, 03110, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бездрабко Валентина Василівна

2. Valentyna Bezdrabko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 27.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3295-5277

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбань Юрій Іванович

2. Yurii Horban

Кваліфікація: к. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5837-4409

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Салата Галина Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Салата Галина Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Крилова Оксана Сергіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна